

социјалиста и социјалдемократа као моста који је водио сарадњи са Западом. Посебну пажњу посветио је дефинисању ове југословенске партијске спољне политике, коју је назвао „идеолошка дипломатија“.

Излагање Наталије Димић под насловом *The Third World Debates a First World Crisis: the 1961 Belgrade Conference and the Erection of the Berlin Wall* било је посвећено југословенској политици према немачком питању након Другог светског рата. У раду је истакнуто да је југословенска политика према немачком питању од раних 50-их година била независна спољно-политичка оријентација, чијем је формулисању у великој мери допринело идеолошко опредељење југословенског руководства. Посебна пажња посвећена је периоду *друге берлинске кризе* (1958–1961), током ког је политика према немачком питању постала саставни део југословенске политике несврстаности, што је до изражаја дошло на Београдској конференцији 1961. године.

Поред излагања учесника, током конференције одржана су и два предавања – о дипломатији у периоду религијских криза и о утицају технологије на природу међународних преговора у условима пандемије ковида 19. Поред тога, организована су и два округла стола посвећена издавачкој делатности Мреже нове дипломатске историје. На крају, најављена је наредна конференција удружења, која ће се одржати 2023. године на Универзитету у Туркуу (Финска).

Наталија ДИМИЋ

Округли сто поводом стогодишњице усвајања Видовданског устава,
Правни факултет Универзитета Унион, Београд, 28. 6. 2021.

На Правном факултету Универзитета Унион (ПФУУ) 28. јуна 2021. године одржан је Округли сто поводом стогодишњице доношења Видовданског устава. Доношење првог уставног акта који је после двоипогодишњег провизоријума коначно дефинисао прву југословенску државу било је од фундаменталног значаја за њену будућност и отворило је много више фронтова него што је омогућило решавање проблема. Ова стогодишњица остала је, упркос значају догађаја, углавном непримећена у нашој јавности, чије се интересовање за овај период историје углавном исцрпело обележавањем стогодишњице ратних година.

Округли сто је пригодним обраћањем отворио декан ПФУУ проф. др Небојша Шаркић, а у тему је публику, која је била присутна у сали, односно која је пратила излагања путем зум платформе, увела проф. др Виолета Беширевић, професорка *уставног права* на ПФУУ. Она је нарочито истакла значај Устава САД-а као зачетника модерне уставности и својеврсне прет-

ходнице фактички свих потоњих кодификованих устава, који су се суочавали са сличним питањима уређења државе.

Као уводничар округли сто је отворио проф. др Кристијан Нилсен са Универзитета Архус у Данској, који је говорио о уставним дилемама и проблемима уставног дефинисања у првој Југославији, као и о рефлексјама тих проблема током трајања друге Југославије и након њеног распада, у државама наследницама.

После уводног излагања и дискусије, уследила је прва сесија на којој је др Владимир Петровић из Института за савремену историју у Београду говорио о кључним проблемима видовданске уставности у потоњим интерпретацијама и контроверзама, нарочито у погледу демократских капацитета заједнице за реализовање једне модерне конституције. О специфично хрватској перспективи на систем конституисан Видовданским уставом говорио је проф. др Хрвоје Класић са Свеучилишта у Загребу, нарочито скрећући пажњу на алтернативна решења која су долазила од хрватских представника. Неке дилеме о стварним дOMETИМА суверености народа у контексту настанка Краљевине СХС, са посебним акцентом на случај прикључења Војводине Краљевини Србији, изнео је проф. др Марко Божић, са ПФУУ.

На другој сесији, учесницима и слушаоцима се обратио проф. др Драгољуб Поповић, такође професор ПФУУ и некадашњи судија Суда за људска права у Стразбуру, говорећи о паралелама између Вајмарског и Видовданског устава, и то нарочито у домену политичких решења (немачка племена vs. три племена једног народа, централизам vs. федерализам и др.). На ову тему надовезало се и излагање др Срђана Милошевића, који је говорио о аграрнополитичким одредбама Видовданског устава, као делу веома рудиментарно оствареног социјално-економског блока овог документа.

Након ових излагања уследила је и завршна дискусија. Учесници округлог стола били су такође у прилици да чују и изводе из неколико скупштинских говора изречених током заседања Уставотворне скупштине, а за овај део програма побринули су се учесници беседничке секције ПФУУ.

Као завршни чин Округлог стола ауторима најбољих прилога са конкурса који је овим поводом организовао ПФУУ уручене су награде. Одлуком жирија, у саставу проф. др Богољуб Милосављевић, проф. др Срђан Шаркић, проф. др Драгољуб Поповић, проф. др Виолета Беширевић и проф. др Јелена Јеринић, додељене су прва и трећа награда. Прва награда припала је Вукашину Зорићу, докторанду на Филозофском факултету Универзитета у Београду, а трећа награда додељена је Јелени Бакоч, студенткињи мастер студија на Правном факултету Универзитета у Београду. Награде су уручили проф. др Срђан Шаркић и проф. др Драгољуб Поповић.

Срђан МИЛОШЕВИЋ